

Skattevæsenet. Den første Departementschef har at gjøre med en Uendelighed af Sager, af hvilke jeg her skal nævne de væsentligste. Han har almindelige Finantsager og Sager, der vedkomme Budgettet, det er en stor og meget indholdsrig Post, der deler sig i mange Grene og Kviste, af hvilke enhver kan være istand til at forvalde et meget betydeligt og omfattende Arbejde. Han har Bearbejdelsen af Lovforslagene og Lovens Udfærdigelse, Behandlingen af alle Sager, der angaa Skattevæsenet, Livsforfærings- og Forsørgelsesanstalten af 1871 og det statistiske Bureau, forsaavidt de overhovedet komme ind under Finantsministeriet. Han har hele Pensionsvæsenet, han har Bestyrelsen og Bogføringen ved Statsaktiverne, Udfærdigelsen af alle de Statsaktiverne vedkommende Expeditioner og Anvisninger, han har — for at springe en Bagatel, nemlig Indløsningen af Demarkationsforviutten, over — hele Domæne- og Skov- og Jagtvæsenet. Det er en knap lille Linie disse Ord, „Domæne-Skov- og Jagtvæsenet“, men skjøndt vi have stilt os af med en stor Mængde Domæner, og skjøndt vort Domæne- og Skovvæsen altsaa ikke har det Omfang som i tidligere Tider, saa er det dog tilstrækkeligt til, at vi maa erkjende, at det endnu er en stor og meget betydelig Administrationsgren, paa hvilken det var saare ønskeligt, at en Mand, ikke blot en Kontorchef, men en Departementschef kunde rette hele sin Opmærksomhed. Men ret som om det ikke var nok, at man har samlet alle disse Ting under den Departementschef, som har Finantsministeriets Centralbestyrelse, har man tillige under ham henlagt den øverste Bestyrelse af vore Kolonier. Det var, da denne Beslutning blev tagen, og da Henlægningen skete, maaste den almindelige Opfattelse, at det vilde være en lidet byrdefuld Bestilling, og maaste har det ogsaa i endel Aar været det; men jeg maa tillade mig at spørge Dem, mine Herrer! om vi siden den 1ste Oktober 1878 med nogen Føje kunne sige, at Koloniernes Centralbestyrelse har været et Dverv, som intet Arbejde, Ansvar og Betykning forsaarsager, eller om vi ikke maa erkjende, at det er yderst uheldigt, at disse Sager enten skulle gaa til en Departementschef, som allerede iforveien er stærkt bebyrdet med et stort Antal forskjelligartede Sager, eller falde tilbage paa Ministeren, som da tvinges til selv at gjøre et personligt Arbejde i disse Forhold, som han ikke burde være nødsaget til, hvor det netop gjælder saa særdeles om, at han i sin Ledelse af disse Sager bevarer den rette Vigevægt mellem Hensynet til, hvad der skyldes Moderlandet, og Ønsket om at komme Kolonierne til Hjælp. Jeg tror, at det er yderst uheldigt, at man har sammendynget under Departementschefen for Finantsministeriets Centralbestyrelse saa forskjellige Forretninger som dem, jeg har nævnt. Jeg antager, at den Departementschef,

som tillige er Statsgjældsdirektør, og under hvem der forterer et Kontor for Anvisninger, Statsbogholderiet, Statsgjældsfontoret, og Kontoret for udenlandske Betalinger, sikkert i det Hele taget er heldigere stillet; hans Forretninger maa siges at være temmelig ensartede. Og saa han er kun kommen tilveie ved en Sammensmeltning af hvad der tidligere bestod. Der var i tidligere Tid en særegen Direktør for de udenlandske Betalinger, og der har været en særegen Statsbogholder, der fungerede som Departementschef. Man har forenet disse Poster, og det kan ogsaa gjerne være, at dette har været den rigtige og forsvarlige Fremgangsmaade i Betragtning af de særlige Omstændigheder, der knytte sig dertil. Det er saa langt fra mit Ønske at forøge Embedsmændenes Antal, at jeg kun vil gaa dertil, naar jeg tror, at det for Forretningernes, for Landets, for det almene Larvs Skyld er ønskeligt, at Saadant finder Sted. Vort Statsbogholderi er bleven betydelig simplificeret, ikke blot efter at Monarkiets Grændser ere blevene mindre, men frem for Alt efter at den Adskillelse, som tidligere fandt Sted mellem Jælles og Særligt, bortfalt. Vigeledes tror jeg, at vore udenlandske Betalinger ere undergaaede en væsentlig Modifikation baade i Omfang og i Beskaffenhed, efter at Landets Gjældsforhold, særlig de udenlandske, ere komne paa en anden Fod end hidtil, og imod denne Departementschefs Stilling ser jeg derfor ikke, at der kan gjøres væsentlige Indvendinger. Men en desto større Indsigelse tror jeg derimod, der maa gjøres mod den tredje Departementschef, der „fungerer“, som det hedder, som Generaldirektør for Skattevæsenet. Vi havde tidligere en General-tolddirektør, og der blev til ham henlagt ogsaa det øvrige indirekte Skattevæsen. Allerede dette var en betydelig Forøgelse af hans Arbejde; men saa gif man videre endnu og spiede tillige det direkte Skattevæsen til. Man har fundet en fælles Generalnævner for denne Mand's Funktioner, idet man havde ham som Generalkattedirektør; men det er i Virkeligheden aldeles overvældende, hvad der paa denne Maade er lagt hen under Bestyrelse af denne ene Mand; der vilde være fuldkommen god Anvendelse idetmindste for to Departementschefer paa dette Omraade. Det indirekte Skattevæsen bestaar af aldeles uensartede Brancher. Told, Koristæmpling, Brandevinsafgift, Skibsfartsafgift og hvad dertil hører, staar paa den ene Side og ere ikke efter deres Væsen eller Natur beslaagtede med de andre indirekte Afgifter, som vort Budget nævner, og endnu mindre hase disse to Arter indirekte Skatter nogen naturlig Forbindelse med de direkte Skatter, undtagen det, at det er Skatter Altsammen. Men dette er ikke tilstrækkeligt til at hjemle, at man har henlagt under denne ene Mand en saa kolossal Forvaltning som denne. Og ret som det ikke var nok dermed, har man, ligesom man havde hængt Ko-